

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2022-05-20 Nr. 52
Į Nr.

DĖL APLINKOS APSAUGOS IR KLIMATO KAITOS VALDYMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 02-001-06-04-02 „DIDINTI KLIMATO KAITOS POLITIKOS VEIKSMINGUMĄ“ APRAŠO PROJEKTO

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – LŠTA) susipažino su Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) pateiktu Aplinkos ministerijos parengtu 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr.02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo projektu (toliau - Aprašo projektas) ir teikia šiuos pasiūlymus:

- 1) Prašome tęsti finansavimą 2021 m. buvusiai Klimato kaitos programos priemonei „Gyvenamųjų namų prijungimui prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos, pakeičiant iškastinį kurą naudojančius šilumos įrenginius“, kurios aprašas LR aplinkos ministro buvo patvirtintas 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-492. Priemonė 2021 m. nepasiekė norimo rezultato dėl nesulaukto paraiškų skaičiaus, tačiau jos efektyvesniam įgyvendinimui ir lėšų įsisavinimui reikalinga daugiau laiko, kad pareiškėjai spėtų pagal numatytas procedūras gauti daugiabučių namų gyventojų sutikimus keisti šildymo būdą, pasiruošti technines sąlygas, dokumentaciją ir kt. Pirmajam 2021 m. kvietimui skirtas 5 mėn. terminas buvo per trumpas, tačiau per ilgesnį laiką priemonės patrauklumas ir apimtys išaugtų. Jeigu priemonė apimtų finansavimą ne tik gyvenamiesiems bet ir visuomeniniams, komerciniams (negyvenamosios paskirties) pastatams, atsisakant iškastinio kuro ir prisijungiant prie miestų šilumos tinklų, tiekiančių „žaliąją“ energiją – paramos įsisavinimas būtų ženkliai didesnis. Vertinant dar ir dabartinę geopolitinę situaciją, bei lyginant su kitais alternatyviais individualiais atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) šildymo būdais, prisijungimas prie efektyvių miesto centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) tinklų turėtų būti valstybės prioritetas apsirūpinimo šiluma būdas, kuris garantuoja miestų oro kokybę bei reikšmingai prisideda prie klimato kaitos problemų sprendimo. Pavyzdžiui, tokį sprendimą š.m. balandį priėmė Danijos vyriausybė pristatydama energetikos nepriklausomybės nuo iš Rusijos importuojamų dujų planą: prioriteto tvarka bus ieškoma galimybių 400 tūkst. privačių namų ūkių, naudojančių iškastinį kurą, prijungti prie CŠT sistemų, ir tik nesant tokiai galimybei siūloma diegti šilumos siurblius ar kitas alternatyvias AEI technologijas. Pažymėtina, kad pastarosios dažnai turi rimtų aplinkosauginių trūkumų. Pavyzdžiui, šilumos siurbliai naudoja daug elektros energijos, kuri Lietuvoje daugiausiai gaminama iškastiniu kuru, medienos granulių katilai teršia vietinį pažeminį oro sluoksnį kenksmingais degimo produktais, saulės kolektoriai iš esmės tinka tik karštam vandeniui ruošti. Siūlome Aprašo projektą papildyti veikla „**Pastatų prijungimas prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos, pakeičiant iškastinį kurą naudojančius šilumos įrenginius**“.
- 2) Siūlome Aprašo projekto Plėtros programos pažangos priemonės veiklų suvestinėje lentelėje pakoreguoti galimų pareiškėjų apibrėžtį veiklai „**5.2. Iškastinio kuro naudojimo**“.

mažinimas įmonėse“, t.y. vietoje „Lietuvoje registruoti juridiniai asmenys, nevykdantys veiklos, kuri įrašyta į Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo I priedo veiklų sąrašą“ įrašyti „**Juridiniai asmenys**“. Suprantame, jog toks apribojimas įvestas siekiant išvengti dubliavimo toms pačioms paramos schemoms finansuojamoms iš skirtingų ES fondų. LŠTA žiniomis Ekonomikos ir inovacijų ministerija iš ES Modernizavimo fondo ruošia finansavimo sąlygų aprašą priemonei „Švaresnės gamybos technologijų diegimas pramonės įmonėse, dalyvaujančiose ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje“, tačiau pagal suderintą schemą su Europos investicijų banku į paramą galės pretenduoti tik pramonės įmonės, patenkančios pagal ERVK „C“ sekciją „Apdirbamoji gamyba“. Šiuo atveju CŠT įmonės negalės teikti paraiškų, nes patenka į kitą ERVK „E“ kategoriją. Todėl prašome suteikti galimybę bent jau iš Klimato kaitos programos fondo savivaldybių valdomoms šilumos tiekimo įmonėms dalyvauti Aprašo projekto 5.2 veiklos 2022 m. kvietime, kol nėra sudarytos sąlygos gauti paramą iš ES struktūrinių fondų 2021-2027 m. finansinės perspektyvos. Atkreiptinas dėmesys, kad dėl gamtinių dujų kainų ir kitų sąnaudų reikšmingo brangimo, centralizuotai tiekiamos šilumos vartotojams šilumos kaina ateinanči 2022/2023 m. šildymo sezoną gali dar labiau didėti. Todėl AEI investicijos į atskirų miestų ar nedidelių sistemų, kuriose vis dar naudojama reikšminga dalis brangaus iškastinio kuro, neturi būti uždelstos, o valstybės skatinamos.

- 3) Taip pat prašome pakoreguoti galimų pareiškėjų apibrėžtį veiklai „**8. Juridinių asmenų investicijoms į gamtinių dujų naudojimo mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą**“ išbraukiant žodį „privatus“ ir palikti formuluotę „**juridiniai asmenys**“, kad ir savivaldybių valdomos centralizuoto šilumos tiekimo įmonės galėtų teikti paraiškas.

Papildomai pridedamos AB „Šiaulių energija“ pastabos, į kurias prašome taip pat atsižvelgti.

Prireikus esame pasiruošę pateikti papildomus argumentus ir dokumentus, taip pat visokeriopai padėti kilus neaiškumams ar abejonėms.

PRIDEDAMA: AB „Šiaulių energija“ 2022-05-16 d. raštas Nr. SD-1217

Asociacijos prezidentas

dr. Valdas Lukoševičius